

55 § Lausunto tuulivoimahankkeen YVA-lain mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheen aineistosta, Löytänän tuulivoimahanke, Pielavesi

Ylä-Savon ympäristölautakunta 30.5.2024 § 55

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Nähtävillä oleva materiaali, ympäristövaikutusten arviointiselostus sekä osayleiskaavaluonnoksen materiaali on laaja paketti tietoa asiasta ja tehdyistä selvityksistä. Selvityksiä voidaan kokonaisuutena pitää asiantuntevasti laadittuna ja eri vaikutukset on huomioitu ja tuotu esille hyvin.

YVA-ohjelmavaiheesta hankkeen maksimivoimalamäärä on vähentynyt VE1:ssä yhdellä (14 voimalasta 13 voimalaan). VE 2 on tarkentunut, että alueelle on suunniteltu enintään 11 voimalaa, kun YVA-ohjelmassa ei voimaloiden maksimimäärää ollut tuotu esille. Voimaloiden kokonaiskorkeus, 320 metriä, oli myös täydennetty molempiin vaihtoehtoihin.

Valokuvasovitteet havainnollistavat hyvin voimaloiden sijoittumista maisemaan. Näkyvyysanalyysi ja oletettavasti myös valokuvasovitteet on laadittu kokonaiskorkeudeltaan 20 m pienemmillä tuulivoimaloilla kuin mitä Löytänän alueelle on maksimikorkeudeltaan suunniteltu. Havainnekuvia ei ole esitetty esimerkiksi Pielaveden Saarelan suunnalta, jossa näkyvyysanalyysin perusteella on alueita, joissa voimaloita näkyy yli 10. Sähkönsiirron vaihtoehtoista ei ole esitetty havainnekuvia.

Melu- ja välkemallinnukset karttoineen olisivat selkeämmät, jos mallinnukset olisi tehty samanlaisilla voimaloilla. Mallinnusten vertailua hankaloittaa, kun mallinuksissa on käytetty Vestaksen V172- voimalamallia, mutta sen napakorkeus, roottorin halkaisija ja siten myös kokonaiskorkeus vaihtelevat eri mallinuksissa. Melumallinnusten mukaan vaihtoehtoissa VE 1 tai VE 2 ja VE 1 + Vuorimäki ei tutkimuspisteillä esiinny yli 40 dB:n melun ylityksiä mallinuksissa käytetyillä voimaloilla. VE1:ssä korkein melutaso on 37 dB yhdellä kiinteistöllä. Matalataajuisen melun osalta ei hankevaihtoehtojen melumallinuksissa ole todettu, että ne eivät ylittäisi Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysohjearvoa laskentapisteiden sisätiloissa. Melumallinuksissa on ainoastaan todettu, että matalataajuisen melun tasot eivät ylitä ulkoalueiden vertailuarvoja yhdessäkin vaihtoehdossa mallinuksissa käytetyillä voimaloilla. Ympäristölautakunnan mielestä VE2 olisi parempi hankevaihtoehto kuin VE1 melun näkökulmasta. Hankkeen jatkototeutukseen Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että myönnettävissä

rakennusluvissa vaadittaisiin voimaloiden melutasojen tarkistusmittaukset ainakin laskentapisteissä/kohteissa, joissa mallinnuksessa todettiin korkeimmat melutasot.

Löytänän välkemallinnuksen perusteella VE1:ssä maksimitilanteen vuorokautisen välkemäärän vertailuarvo, Saksassa raja-arvona käytetty 30 min / vrk ylittyy neljällä reseptoripisteellä (R04, R07, R08 ja R12). Maksimitilanteen vuotuisen välkemäärän vertailuarvo 30 h ei ylity, mutta reseptorille R12 kohdistuva määrä, 29 h 54 min, on lähellä vertailuarvoa. Reseptorikohtaisen todennäköisen tilanteen mallinnuksen perusteella todellisen tilanteen vertailuarvo (8 h / vuosi) ei ylity millekään reseptorille. Yhteisvälkemallinnuksen perusteella vaikutusalueet ovat pieneltä osin päällekkäiset, mutta yhteisvaikutusalueella ei sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että ennen kaavan hyväksymistä varjostus/välkehaitta-asiaa selvitetään lisää ja esim. voimaloiden määriä, paikkoja tai tyyppejä muutetaan niin, että ko. haittaa ei naapurustossa aiheudu.

Ympäristölautakunta muistuttaa, että mikäli voimaloiden melua tai välke aiheuttaa naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta haittaa naapurustossa, voidaan yksittäiset voimat vaatia luvitettavaksi myöhemmin ympäristönsuojelulain nojalla. Hankealueelta ei ole kartoitettu talousvesikaivoja ja lähteet on selvitetty maastokarttatarkastelun perusteella.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on kuvattu kattavasti alueen ympäristöarvoja ja tuulivoimarakentamisen vaikutusta niihin. Luontoselvitysten aluerajaus on suppeampi kuin tuulivoimahankealueen rajaus. Luontoselvityksiä on tehty myös sähkönsiirtoreiteille.

Hanke-alueelle sijoittuu Natura-alue (Valkeiskylän ja Ventojoen metsät) ja luonnonsuojelualue (Ventometsä), jotka on huomioitu selvityksissä. Natura-alueen osalta on esitetty, että hankkeelle ei ole tarpeen suorittaa luonnonsuojelulain 35 § mukaista Natura-arviointia, koska VE 1 ja VE2 hankevaihtoehdoilla ei ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin.

Hankealueella ei esiinny luonto- ja kasvillisuusselvityksen perusteella huomionarvoisia lajeja tai luontotyyppejä Nälkävuoren valkolehdokkiesiintymää lukuun ottamatta. Tuulivoimaloiden määrästä riippumatta alueen ottaminen tuulivoimaloiden rakennusalueeksi aiheuttaa luonnon monimuotoisuuden vähenemistä. Tuulivoimaloiden, teiden, siltojen,

maakaapeleiden, sähköasemien ja sähkölinjojen rakentaminen pienentää metsäpinta-alaa ja häiritsee luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita. Häiriöitä aiheuttavat mm. purojen ja norojen ylitykset sekä teiden ja tuulivoimaloiden reuna-aluevaikutukset. Pysyviä muutoksia aiheuttavan rakentamisen osalta kaavan toteuttamisessa tulisi edellyttää tuulivoimahankkeen toteuttajalta luonnonsuojelulain mukaista ekologista kompensatiota ennen rakentamisen aloittamista.

Löytänän suunnittelualueella on uhanalaisten ja EU:n lintudirektiiviin mukaisesti huomionarvoisten lintulajien lisäksi useita silmälläpidettäviä ja Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin luettavia lajeja. Viitasammakoita hankealueelta tai sähkönsiirtoreittien varrelta ei kevään 2023 kartoituskäynnillä havaittu, mutta ajankohta kartoitukselle oli ilmeisesti liian myöhäinen. Alueelle on esitetty tehtäväksi varmistuskäynti keväällä 2024. Liito-oravaselvityksessä liito-oravia havaittiin SVE2B:n alueelta ja Ventoniemen metsät - Natura-alueella, joka sijoittuu välittömästi hankealueen ulkopuolelle. Lepakkoselvityksessä Löytänän järvi on luokan II alue, muita alueita ei määritelty lepakoiden kannalta erityisen tärkeiksi alueiksi. Lepakkoselvitys sisälsi vähän kartoituskäyntejä. Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että tärkeät pesimälinnustokohteet, liito-oravat, lepakot ja susien reviiri tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa. Viitasammakkojen esiintyvyys alueella tulee varmistaa lisäkäynnillä. Luonnonvarakeskuksen (Luke) kansainvälisen koostejulkaisun mukaan monet lintu- ja nisäkäryhmät väistävät tuulivoimaa. Luken tutkimusryhmä koosti yhteen 84 tutkimusta 22 maasta ja erotti niistä 160 tapausta, joissa tuotettiin tietoa siitä, kuinka kauas tuulivoimalat vaikuttavat eri lintu- ja nisäkäryhmiin. Tutkittuja vaikutuksia olivat esimerkiksi populaatiokoon pieneneminen, muutokset lintujen soidinkäyttäytymisessä, poikastuoton väheneminen ja poikaskuolleisuuden kasvu. Tutkituissa tapauksissa tuulivoimaloiden alueelta kauemmaksi siirtyi 63 % linnuista, 72 % lepakoista ja 67 % maanisäkkäistä.

Sähkönsiirtoreittivaihtoehtoista SVE2B:tä ei voida sellaisenaan toteuttaa liito-oravan elinpiirin vuoksi. Linjausta tulee joko muuttaa kyseisellä kohdalla, tai SVE2B tulee hylätä. SVE2A:lla on kielteisiä pohjavesivaikutuksia ja enemmän haitallisia vaikutuksia kuin SVE1A:lla ja SV1B:llä. Ylä-Savon ympäristölautakunnan mielestä SVE1A tai SV1B olisivat parempia hankevaihtoehto kuin SVE2A haitallisten vaikutusten näkökulmasta.

Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että mustaliuske-esiintymät tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa.

Yhteisvaikutuksia muihin tuulivoimahankkeisiin on selvitetty vain lähimmän,

noin kahden kilometrin etäisyydelle sijoittuvan Iisalmen puolella olevan Vuorimäen tuulivoimapuiston kanssa. Selvityksissä on todettu, että melun tai välkkeen ohje- ja vertailuarvot eivät ylitä yhdelläkään asuin- tai vapaa-ajankiinteistöllä edes siinä tapauksessa, että molemmat hankkeet toteutuisivat. Maisemalliset yhteisvaikutukset ovat kenties merkittävimmät yhteisvaikutuksia arvioitaessa, koska Löytänän ja Vuorimäen voimaloita näkyy yhdessä usealle eri paikalle, joillekin molempien hankealueiden lähellä oleville alueille niin, että molempien hankkeiden voimat ovat selkeästi havaittavissa. Ylä-Savon ympäristölautakunnan mielestä hankkeiden yhteisvaikutukset on selvitetty ohjelman mukaisesti.

Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että osayleiskaavan luonnoksen koko osayleiskaava-aluetta koskeviin kaavamääräyksiin lisättäisiin, seuraavaa: 1) Mikäli toteutettava voimala eroaa malliltaan tai mittasuhteiltaan kaavassa tutkitusta voimalatyypistä, tulee melu- ja välkemallinnukset tehdä rakennuslupavaiheessa uudestaan toteutettavaksi valitulla voimalamallilla. 2) Tuulivoimaloiden, tuulivoimaloiden huolto- ja rakentamisteiden sekä nykyisten perusparannettavien teiden ja maakaapeiden sijoittamisessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja 3) Tuulivoimaloiden mahdolliselle purkamiselle on haettava purkulupa rakennusvalvontaviranomaiselta. Nämä lisäykset lautakunta näkee tarpeellisena, sillä niillä ehkäistään mahdollisia ympäristöhaittoja.

Muilla osin ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja osayleiskaavaluonnoksesta ei ole huomautettavaa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Hujanen, puhelin 040 017 3345 ja ympäristöjohtaja Martti Veteli, puhelin 040 027 1193.

ABO Wind Oy on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Pohjois-Savon ELY-keskukselle Löytänän tuulivoimahanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Selostuksessa esitetään tiedot tuulivoimahankkeen eri toteutusvaihtoehdoista ja arvio näiden ympäristövaikutuksista. Selostukseen ja sitä koskevaan kuulutukseen voi tutustua verkossa osoitteessa www.ymparisto.fi/pielavesiloytanatuulivoimaYVA sekä kuulutuksessa mainituissa paikoissa 22.4.-5.6.2024 välisen ajan.

Löytänän tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheen kaava-aineisto (kaavaluonnos) on nähtävillä samanaikaisesti YVA-selostuksen kanssa. Kaava-aineisto on nähtävillä Pielaveden kunnan ympäristön ja asumisen palvelualueen toimipisteellä sekä Pielaveden kunnan verkkosivuilla osoitteessa <https://pielavesi.fi/sujuva-arki/asuminen-rakentaminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavat/vireilla-olevat-yleiskaavat/vireilla-olevat-tuulivoimaosayleiskaavat/>

Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa YVA-selostuksesta ja kaavaluonnoksesta on pyydetty 5.6.2024 mennessä.

Ylä-Savon ympäristölautakunta on antanut nähtävillä olleesta kyseisen hankkeen YVA-ohjelmasta ja osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) lausuntonsa kokouksessaan 22.6.2023 § 41.

Hankekuvaus ja arvioitavat vaihtoehdot

Löytänän hankealue sijaitsee Pielaveden kunnan koillisosassa noin 17 km Pielaveden kuntakeskuksesta pohjoiseen Lampaanjärven ja Sulkavanjärven välisellä maa-alueella. Hankealueen koko on noin 2 300 hehtaaria. Tällä hetkellä alueella on lähinnä metsätalouskäytössä olevia maita. Tuulivoimahankkeessa tarkastellaan tuulivoima-aluetta sekä mahdollisia sähkönsiirtoreittejä. Varsinaiselle tuulivoima-alueelle suunnitellaan rakennettavaksi enintään 13 voimalaa, joiden yksikköteho olisi 7-10 MW ja kokonaiskorkeus enimmillään 320 metriä. Hankkeen sähköntuotannon kytkemiseksi valtakunnanverkkoon tutkitaan kahta vaihtoehtoa, pohjoista ja eteläistä.

Hankkeessa rakennettavaksi esitettävä enimmäisvoimalamäärä on vähentynyt yhdellä YVA-ohjelmavaiheesta ja vaihtoehto 2 on tarkentunut. YVA-selostuksessa hankkeen vaikutuksia on arvioitu seuraaville hankevaihtoehdoille (VE):

VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen.

VE1: Pielaveden Löytänän alueelle rakennetaan 13 yksikköteholtaan 7-10 MW:n tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä. Tuulivoimapuiston yhteisteho on maksimissaan 130 MW.

VE2: Pielaveden Löytänän alueelle rakennetaan 11 yksikköteholtaan 7-10 MW:n tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä. Tuulivoimapuiston yhteisteho on maksimissaan 110 MW.

Molemmissa vaihtoehtoissa VE1 ja VE2 tuulipuistoalueelle rakennetaan tuulivoimaloiden lisäksi huoltotiet sekä nostoalueet voimaloiden pystytystä varten. Tuulivoima-alueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein, jotka asennetaan mahdollisuuksien mukaan huoltoteiden viereen.

Maakaapeleilla sähkö siirretään hankealueelle rakennettavalle sähköasemalle. Sähköaseman lopullinen sijainti määräytyy valittavan sähkönsiirtovaihtoehdon perusteella. YVA-selostusvaiheessa mahdollisia sähköaseman sijaintipaikkoja on kolme, näistä toteutetaan yksi.

Sähkönsiirron vaihtoehdot (SVE):

Tuulivoimapuisto liitetään kantaverkkoon uudella voimalinjalla. Sähkönsiirtoreittivaihtoehtoina tarkastellaan neljää eri vaihtoehtoa SVE1A ja SVE1B sekä SVE2A ja SVE2B. Sähkönsiirtovaihtoehdot ovat:

SVE1 Noin 8 kilometrin sähkölinja ilmajohtona (110 kV) tuulivoima-alueelta pohjoiseen. Linja kulkisi ABO Wind Oy:n toisen tuulivoimahankkeen, Iisalmessa sijaitsevan Vuorimäen, hankealueelle. Vuorimäen hankealueelta hankkeiden yhteinen johto jatkuisi edelleen Savon Voiman Verkon Iisalmi-Kiuruvesi 110 kV voimajohtoon (tässä YVA-menettelyssä arvioidaan Löytänän ja Vuorimäen hankkeiden välinen reitti, ja reitti Vuorimäeltä edelleen sisältyy Vuorimäen hankkeen YVA-menettelyyn). Vaihtoehto SVE1 sisältää kaksi rinnakkaista vaihtoehtoa (SVE1A ja SVE1B).

SVE2 Noin 20 kilometrin sähkölinja ilmajohtona (110 kV) tuulivoima-alueelta etelään Pielaveden sähköasemalle. Vaihtoehto SVE2 sisältää kaksi rinnakkaista vaihtoehtoa (SVE2A ja SVE2B).

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Pielaveden kunta

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kaavoituspäällikkö Sari Niemi, Iisalmi

